

LEZEN VOOR BEROEP EN STUDIE

LEERLINGMATERIAAL

LES 1: GA JIJ MIJ DE LES LEZEN?

Na deze les kun je verschillende tekstsoorten en manieren om een tekst te lezen noemen.

Na deze les kun je over een tekst zeggen wat voor soort tekst het is en waarom je de tekst leest. Je kunt ook zeggen op welke manier je de tekst het beste kunt lezen.

LES 1 STRATEGIEBLAD: SAMEN OEFENEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga jij deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

LES 2:

EEN GOEDE VOORSPELLING IS HET HALVE WERK

Na deze les kun je voorspellen waar een tekst over gaat voordat je hem gelezen hebt. Je kunt hierbij je voorkennis gebruiken.

LES 2 STRATEGIEBLAD: SAMEN OEFENEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga jij deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

LES 2 STRATEGIEBLAD: VRIJ LEZEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

LES 3:

WAAROM? OMDAT IK DAT VIND!

Na deze les kun je een tekst kritisch lezen en je mening over het onderwerp geven.

LES 3 STRATEGIEBLAD: SAMEN OEFENEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Kritisch lezen: mening geven

Schrijf hier in één zin jouw mening over het onderwerp:

Noteer twee argumenten waarmee je jouw mening onderbouwt:

- 1.
- 2.

Vind je het een betrouwbare bron?

- Ja
- Nee
- Twijfel

Heeft de tekst jouw mening veranderd?

- Ja
- Nee

Heeft de tekst nieuwe betrouwbare argumenten opgeleverd?

- Ja
- Nee

Noteer de nieuwe argumenten hieronder (kort):

LES 3
STRATEGIEBLAD: VRIJ LEZEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Kritisch lezen: mening geven

Schrijf hier in één zin jouw mening over het onderwerp:

Noteer twee argumenten waarmee je jouw mening onderbouwt:

1.

2.

Vind je het een betrouwbare bron?

- Ja
- Nee
- Twijfel

Heeft de tekst jouw mening veranderd?

- Ja
- Nee

Heeft de tekst nieuwe betrouwbare argumenten opgeleverd?

- Ja
- Nee

Noteer de nieuwe argumenten hieronder (kort):

LES 4: MOEILIJKE WOORDEN IN EEN TEKST, (G)EEN PROBLEEM!

Na deze les weet je handige manieren om achter de betekenis van moeilijke woorden te komen.

LES 4 STRATEGIEBLAD: SAMEN OEFENEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Woordbetekenissen achterhalen

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

LES 4 STRATEGIEBLAD: VRIJ LEZEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Woordbetekenissen achterhalen

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

LES 5: BELANGRIJK, BELANGRIJKER, HET BELANGRIJKST

Na deze les kun je de belangrijke informatie uit een tekst in een woordweb zetten.

LES 5 STRATEGIEBLAD: SAMEN OEFENEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Woordwebben

TITEL VAN DE TEKST:

LES 5
STRATEGIEBLAD: VRIJ LEZEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat.
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Woordwebben

TITEL VAN DE TEKST:

LES 6: TERUGBLIKKEN

Tijdens deze les oefen je met alle strategieën die je de afgelopen lessen geleerd hebt.

LES 6 STRATEGIEBLAD: SAMEN OEFENEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat.
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Woordbetekenissen achterhalen

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

LES 6 STRATEGIEBLAD: VRIJ LEZEN

1. Tekstsoort: Waarom schreef de schrijver deze tekst?

- Informatie geven
- Instructie geven
- Betogen
- Amuseren

2. Leesdoel: Waarom lees jij deze tekst?

- Ik moet de tekst leren
- Ik moet doen of kunnen wat er in de tekst staat.
- Ik lees het uit interesse
- Ik moet iets te weten komen
- Mijn docent heeft me een opdracht gegeven
- Anders, namelijk:

3. Leesgedrag: Hoe ga je deze tekst lezen?

- Ik lees de tekst snel door (globaal lezen)
- Ik zoek een stukje uit de tekst en lees dat goed door (zoekend lezen)
- Ik lees de hele tekst heel goed door (intensief lezen)
- Anders, namelijk:

4. Voorkennis activeren

Wat weet je al over het onderwerp?

5. Voorspellen

Vooraf: waar denk je dat de tekst over gaat?

Tussentijds: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

Na afloop: klopte mijn voorspelling?

- Ja
- Nee. Wat ging er anders?

6. Woordbetekenissen achterhalen

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

Moeilijk woord:

Betekenis:

Welke stappen heb je gebruikt om de betekenis te achterhalen?

- Lees een stukje terug of verder.
- Kijk naar de illustraties.
- Bekijk het woord: herken je delen van het woord?
- Zoek het woord op in het woordenboek of vraag een ander om hulp.
- Check: klopt de betekenis in de tekst?

COLOFON

Deze uitgave is tot stand gekomen dankzij een subsidie van het Nederlands Regieorgaan voor Onderwijsonderzoek (NRO).

Aan deze uitgave werkten mee:

- › Maud van Druenen (Expertisecentrum Nederlands)
- › Cindy Teunissen (Expertisecentrum Nederlands)
- › Edith Vissers (KPC Groep)
- › Elleke Ketelaars (KPC Groep)
- › Georgia Vasilaras (ROC de Leijgraaf)
- › Roos Scharten (Expertisecentrum Nederlands)

Met dank aan de expertgroep van ROC de Leijgraaf:
Miriam van den Hurk, Thea de Ruijter, Regina Ruis

©2014

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnames of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van onderstaande partijen.

Dit is een uitgave van

Expertisecentrum Nederlands, Postbus 6610, 6503 GC Nijmegen
KPC Groep, Postbus 482, 5201 AL 's-Hertogenbosch
ROC de Leijgraaf, Postbus 420, 5460 AK Veghel

Opmaak

www.ontwerpheld.nl

Drukwerk

Next Print, Rosmalen